

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 236 | Tarih 23-29 Aralık

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 57 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

24 Aralık: Türk polisi dört ilde gerçekleştirdiği operasyonda Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla 32 kişiyi evlerinde gözaltına aldı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

23 Aralık: Şanlıurfa Valiliği, 23-27 Aralık 2024 tarihleri arasında geçerli olmak üzere, basın açıklaması, miting, yürüyüş, açlık grevi, oturma eylemi, nöbet, miting ve bildiri

dağıtımını dahil tüm açık hava etkinliklerinin ve bu tür etkinliklere katılması muhtemel görülen kişilerin kente girişinin beş gün süreyle yasaklandığını duyurdu.

24 Aralık: Göç İzleme Derneği'nin (GÖÇİZ-DER) kapatılması istemiyle açılan davanın karar duruşması İstanbul Bakırköy 15. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde görüldü ve savunmaların ardından mahkeme derneğin kapatılmasına karar verdi.

25 Aralık: İstanbul'da yeni açıklanan asgari ücrete karşı yapılan sokak eyleminde 18 kişi gözaltına alındı.

27 Aralık: Ankara Asliye Ceza Mahkemesi, 21 kişinin yargılandığı dava kapsamında, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Boğaziçi Üniversitesi'ne rektör atamasını protesto etmek için 2 Şubat 2021'de Ankara'da düzenlenen eylemde yer alan bir protestocuya "kamu görevlisini cebir veya tehditle engellemek" suçundan 6 ay 7 gün hapis cezası verdi.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

26 Aralık: İstanbul'da 16 yaşındaki bir kız çocuğu, kamera kayıtlarının olmamasına ve ifadelerinin eleştiri sınırında kalmasına rağmen tanık beyanıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret ettiği iddiasıyla 10 ay hapis cezasına çarptırıldı.

24 Aralık: Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından, polisin bir çocuğu işkence ve diğer kötü muamele iddialarıyla gözaltına aldığını gösteren görüntüleri sosyal medyada paylaşan gazeteci Medine Mamedoğlu hakkında "halkı kanunlara uymamaya tahrik" suçlamasıyla soruşturma başlatıldı.

26 Aralık: Türk gazeteci Nevşin Mengü, Türkiye'nin terör örgütü olarak tanımladığı Suriyeli Kürt grubun liderlerinden Salih Müslim ile yaptığı röportajı

yayınlamasının ardından yedi buçuk yıla kadar hapis cezasıyla karşı karşıya kaldı.

26 Aralık: İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi, kapatılan Özgür Gündem'deki yazılar nedeniyle Hüseyin Aykol ve Reyhan Çapan'ı "terör örgütü propagandası yapmak" ve "suç işlemeye tahrik" suçlarından 4 yıl 4 ay, Ayşe Batumlu Kaya'yı ise 2 yıl 9 ay hapis cezasına çarptırırken, Eren Keskin hakkında daha önce mahkumiyet kararı olduğu gerekçesiyle karar vermedi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

26 Aralık: Türk savcılar, 2016 darbe girişiminin ardından gözaltına alınanlara kötü muamelede bulunmakla suçlanan polis memurları hakkında açılan işkence davasını, Türk hukukunda işkence olaylarının kovuşturulması için herhangi bir zaman sınırlaması olmamasına rağmen, yedi yıl geçmesini gerekçe göstererek düşürdü.

KÜRT AZINLIK

26 Aralık: Kürt yanlısı Yeni Yaşam gazetesi çalışanı Veysi Akören "terör propagandası yapmak" suçlamasıyla Batman havalimanında gözaltına alındı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

24 Aralık: Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından üniversitelere rektör atanmasına karşı düzenlenen protestolara katıldıkları gerekçesiyle 2023 yılında gözaltına alınan Eğitim-Sen üyeleri, Aralık 2024'te görülen son duruşmada, gardiyanların kendileriyle alay ettiğini ve onur kırıcı çıplak aramalara maruz kaldıklarını bildirdi.

24 Aralık: Kasım 2024'ten bu yana Gülen hareketiyle bağlantılı suçlamalarla keyfi olarak cezaevinde tutulan hayırsever Melek İpek, yakın zamanda gerçekleştirilen bir ziyaret sırasında sağlığının kötüleştiğini ve tutukluluğunun "büyük bir adaletsizlik" olduğunu dile getirdi.

24 Aralık: Tutuklu gazeteciler Gülistan Dursun, Pınar Gayıp ve Serpil Ünal'ın İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'ne kabulleri sırasında çıplak aramaya maruz kaldıkları bildirildi.

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

27 Aralık: Türkiye'nin kontrolü altındaki Suriye'nin Afrin bölgesinde 2024 yılında adam kaçırma, öldürme ve mülke el koyma gibi 600'den fazla insan hakları ihlali belgelendi.

KADIN HAKLARI

26 Aralık: Sosyal Demokrasi Vakfı (SODEV) tarafından hazırlanan bir rapor, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmenin Türkiye'de kadına yönelik şiddetin artmasına yol açtığını ortaya koyarak, sözleşmenin yürürlükten kalkmasından bu yana artan kadın cinayetleri ve aile içi istismar olaylarına dikkat çekti.